

REDACTIONEEL

Als startschot voor een nieuwe themareeks over casuïstiek, nemen we een onderzoeksproject naar de (mogelijke meer)waarde van het bestuderen en bespreken van *praktijkgevallen* als leermiddel binnen het sociaal werk. Dat project vaart onder de naam 'praktijkonderzoek interne casuïstiekkwaliteit' (PriCK) en vond (vindt) plaats aan de Arteveldehogeschool in Gent (B). Het is bedoeld als een antwoord op de toenemende druk om kwaliteitszorg te implementeren; de school besloot niet haar toevlucht te nemen tot externe kwaliteitsmodellen, maar uit te bouwen wat zij zelf al in huis had. Anderzijds is er ook een onderzoeksdoelstelling aan verbonden. Deze kennis is omgezet in een toegankelijk en overdraagbaar instrument in de vorm van het PriCK-prisma: een veelomvattend schema waarmee op verschillende niveaus wordt gekeken naar de casuïstiek uit het professioneel handelen. In een volgend nummer zullen we uitvoerig ingaan op dit project, maar nu plaatsen we reeds twee voorbereidende artikelen, één over *praktijkkennis* waarmee wetenschappelijke onderzoeksuitkomsten op een geëigende manier geïntegreerd zijn (Hermans) en één over *kennisintegratie* binnen de feitelijke professionele handelingsverlegenheid en praktische *know how* (Schilder en Kwakman). Met deze twee bijdragen wenst de redactie de themavelden 'casuïstiek' en 'professionalisering' (al eerder op gang gebracht met de

bijdrage van Marcel Spierts) te verweven.

De inzet op casuïstiek oftewel het leren van praktijkkennis staat niet zelden op gespannen voet met de roep om *evidence-based practices* die tegenwoordig alom te horen is. In zijn bijdrage tracht Koen Hermans deze spanning enigszins op te heffen, om te beginnen door een minder smalle invulling van het begrip *evidence-based practices* te bepleiten. In plaats van de sociaal werker slechts te zien als uitvoerder van door wetenschappelijke kennis ingegeven procedures en protocollen, moet er rekening mee worden gehouden dat deze wetenschappelijke kennis in de interactie tussen professional en cliënt(systeem) steeds op een andere manier ingezet moet worden en daarmee zelf ook verandert. Het biedt geen absolute, ondubbelzinnige oplossing voor een bepaald sociaal probleem in elke willekeurige context. Om tot goede interventies te kunnen komen, zullen onderzoeksresultaten geïntegreerd moeten worden met de praktijkkennis en professionele deskundigheid van de werkers en niet in het minst ook met de verwachtingen en behoeften van de cliënten. Daarbij past een pragmatische onderzoekshouding, die voorbij gaat aan het denken in de dichotomie van een kwantitatieve versus een kwalitatieve methodologie, en aansluiting zoekt bij de *mixed methods*-benadering die momenteel in opkomst is. In hun bijdrage nemen Lies Schilder en Kitty Kwakman

eveneens een kritische houding aan ten aanzien van het creëren van een *body of knowledge* die in alle praktijksituaties inzetbaar zou zijn. Zij uiten een aantal bezwaren tegen het *Reserach, Development, Diffusion*-model (RDD-model) dat ten grondslag ligt aan deze strategie van kennisontwikkeling. Daar-
tegenover plaatsen zij een strategie voor professionaliteitsontwikkeling waarin meer aandacht is voor de praktische behoeften en problemen bij de toepassing en implementatie van theoretische kennis. Deze strategie veronderstelt dat er bij het vergroten van de kwaliteit van het professionele handelen vooral ook moet worden ingezet op de ontwikkeling van praktijkkennis en het expliciteren van impliciete kennis.

4 Zij bespreken de uitvoering en evaluatie van een leertraject voor welzijnsprofessionals, waarin deze strategie voor professionele ontwikkeling als uitgangspunt werd genomen.

Nog weer een ander thema wordt opgepakt door Douwe van Houten, die reageert op het essay van Roelof Hortulanus over de Wmo. Waar deze laatste probeerde ook de mogelijke positieve kanten van deze nieuwe wet te benadrukken tegenover de bezwaren die vooralsnog lijken te domineren, is Van Houten overwegend somber. Volgens hem ontbreekt het bij de Wmo aan enige zorgvisie en gaat het bovenal om een bezuinigingsbeleid. Hij zet het nieuwe beleid af tegen de noties van zorgend burgerschap en een gevarieerde samenleving.

De clou van de column van Geert van der Laan zullen wij op deze plek niet verklappen, maar wie wat heeft tegen fout woordgebruik in zorg en welzijn en meent te weten welke die foute woorden zijn, moet deze column niet ongelezen laten.

Op de HSAO-pagina aandacht voor het lectoraat *Comparative European Social Research and Theory* (CESRT). Dit lectoraat heeft ten doel om de processen van sociale uitsluiting en integratie, die gepaard gaan aan de veranderde positie van cliëntgroepen, de herstructurering van dienstverlening, de europeanisering en neoliberalisering van het sociale beleid, in een Europees-vergelijkende context te analyseren en *good practices* in beeld te brengen. Met de uitkomsten ervan hoopt men een bijdrage te leveren aan de kwalitatieve verbetering van het agogisch onderwijs en de beroepspraktijk.

Dit nummer sluit af met – dit keer – een bescheiden boekenrubriek.

Andries Baart, hoofdredacteur
Coyan Tromp, eindredacteur